

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะทันตสุขภาพในเด็กก่อนวัยเรียน นครสวรรค์

นางพรทิพย์ ภูพัฒน์กุล ทบ.*

นายก้องเกียรติ เต็มเกษมศานต์ ทบ., ป.บัณฑิต (ทันตกรรมสำหรับเด็ก)**

นายสุรศักดิ์ ชีระรังสิกุล ทบ.***

นางกรรณา สุขแท้ ส.บ. (สุขศึกษา)****

บทคัดย่อ

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ชั้นอนุบาล 1 และ 2 ทั้งหมด จำนวน 383 คน โดยภาวะทันตสุขภาพได้จากการตรวจโดยใช้ดัชนีฟันผุ ถอน อุด ของฟันน้ำนม (dmfs) ปัจจัยที่ศึกษามีดังนี้คือ ปัจจัยด้านเด็กได้แก่ เพศ ลำดับที่เกิด ประสบการณ์ในการทำฟัน , ปัจจัยด้านมารดาได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำฟัน และปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ รายได้ครอบครัวลักษณะครอบครัว จำนวนบุตรในครอบครัว ลักษณะการเลี้ยงดู และพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ ได้แก่ การดูตนมมารดาอย่างน้อย 6 เดือน การได้รับการเช็ดเหงือกเป็นประจำ การดูตนมคาปาก การได้รับฟลูออไรด์ การแปรงฟัน การรับประทานลูกอม และการที่มารดาตรวจฟันให้ลูก ปัจจัยเหล่านี้ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่าเด็กก่อนวัยเรียน (อายุเฉลี่ย 59.41 เดือน) มีค่าเฉลี่ย ฟันผุ ถอน อุด ในฟันน้ำนม เท่ากับ 4.87 ซี่/คน (ฟันผุ = 4.03 ซี่/คน , ฟันถอน = 0.38 ซี่/คน และฟันอุด = 0.46 ซี่/คน) ฟันน้ำนมซี่ที่มีการผุมากที่สุดคือฟันหน้าซี่ที่ 1 บนซ้าย ส่วนด้านของฟันที่มีการผุมากที่สุดคือด้านมีเขี้ยว ของฟันหน้าซี่ที่ 1 บนซ้าย ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะทันตสุขภาพคือ พฤติกรรมการดูตนมขวดคาปาก พฤติกรรมการอมลูกอมอยู่เป็นประจำ การมีประสบการณ์ในการพบทันตแพทย์ของเด็ก การศึกษาของมารดา ประสบการณ์ในการพบทันตแพทย์ของมารดา อายุของเด็ก ($P \leq 0.01$) และ พฤติกรรมที่มารดาตรวจฟันให้ลูกอยู่เป็นประจำ ($P \leq 0.05$) โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนมากที่สุดคือ การมีพฤติกรรมการดูตนมขวดคาปาก

บทนำ

วัยก่อนเรียนเป็นช่วงระยะเวลาที่เด็กต้องปรับตัวต่อการแยกจากบิดามารดาและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ⁽¹⁾ ประกอบกับนิสัยป้องกันทันตสุขภาพ ตลอดจนนิสัยการรับประทานอาหารจะเกิดขึ้นในช่วงอายุต่างๆของชีวิต⁽²⁾ และจากการสำรวจภาวะทันตสุขภาพครั้งที่ 3

ปี พ.ศ. 2532⁽³⁾ พบว่าเด็กอายุ 3 ขวบ มีโรคฟันผุร้อยละ 66.5 และมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด ในฟันน้ำนม 4.0 ซี่/คน ทำให้เด็กในกลุ่มวัยก่อนเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง ดังแสดงให้เห็นตามเป้าหมายของการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในแผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติ ฉบับที่

Factors affect to dental health status in Nakhonsawan preschool children

Porntip Prupatanakul DDS.*

Kongkiet Termkasamsan DDS. Post Grad In Pedodontic**

Surasak Teerarunsikul DDS.***

Karuna Suktae BPH. ****

Abstract

The objective of this study was to find out the factors which affected dental health status in Nakhonsawan preschool children. The samples are composed of 383 preschool children who studied in an uban 1 and 2 at the Anuban Nakhonsawan school. Measuring index was dmfs and the affected factors included : the factors regarding children (sex, birth order, past dental experiences) mother factors (sex, marital status, career, educational level, past dental experiences) factors regarding family (family income, type of family, number of children in family) and dental health behaviors (breast feeding at least 6 months from birth, regular gum cleaning, prolonged bottle feeding, fluoride administration, tooth brushing, candy consumption, dental check up by mothers were recieved from interviewing forms).

The results were as follows : The average number of dmft of preschool children (average age 59.41 months) was 4.87 (decay = 4.03 , missing = 0.38 and filling = 0.46) The caries occurred mostly on the left upper anterior primary teeth especially on the mesial surface. The results indicate that the factors affected the dental health status are candy consumption, past dental experiences of child, education and past dental experiences of mothers, age of child ($p < 0.01$) and dental check up by mothers ($p < 0.05$). The other factors have no statistically significant relationship($p > 0.05$). It is interesting to note that prolonged bottle feeding behavior affects dental health status mostly.

Key Words : Affected Factors , Dental Health Status , Preschool Child